

Justitiedepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar avseende betänkande av bolåneutredningen, SOU 2015:40:***Stärkt konsumentskydd på bolånemarknaden***

Utifrån de utgångspunkter som tingsrätten har att beakta finns, utöver vad som anförs i det följande, inte några invändningar mot de överväganden och förslag som presenteras i betänkandet.

Informationskravens eventuella civilrättsliga konsekvenser

I avsnitt 5.3 behandlas ett antal nya krav som föreslås ställas på kreditgivarna vid kreditgivningen. Det har inte närmare analyserats i vad mån dessa krav har civilrättsliga konsekvenser, eller med andra ord om de nya kraven kan få till effekt att nya invändningar riktas mot kreditgivarens krav i fordringsmål vid allmän domstol. Jfr t.ex. NJA 1995 s. 571, som dock är refererat på en processuell fråga, där kredittagaren invände att bristande information från kreditgivarens sida skulle ha den rättsföljden att skulden bortföll. I prop. 2009/10:242 s. 53-57 diskuterades om en civilrättslig sanktionsbestämmelse vid bristande kreditprövning borde införas i konsumentkreditlagen. Bedömningen var att en sådan bestämmelse inte borde införas. En utgångspunkt var enligt regeringen att den som väljer att ingå ett kreditavtal sätter sig in i avtalets konsekvenser och överväger dess följder (se NJA 1996 s. 3 och NJA 1999 s. 304). Inte heller när det gäller kravet på att kreditgivare ska informera om ränteändringar ansåg regeringen att det hade framkommit något behov av att införa civilrättsliga konsekvenser för det fall att en kreditgivare inte skulle uppfylla sin informationsskyldighet (se a.prop. s. 63). Det får alltså antas att bristande uppfyllelse av de krav på information som gäller enligt 8 § konsumentkreditlagen (2010:1846) normalt

inte har civilrättsliga konsekvenser och att detsamma gäller de nya kraven. Det hade dock varit värdefullt om detta hade tagits upp till uttrycklig diskussion, bl.a. när det gäller om bristande information kan vara en av ”omständigheterna vid avtalets tillkomst” enligt 36 § avtalslagen (1915:218).

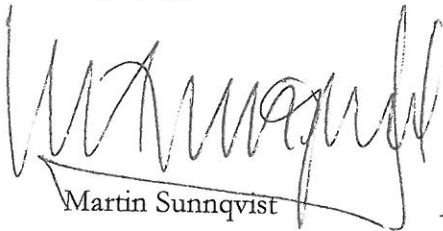
Ett tvingande amorteringskrav

I avsnitt 6.3 har utredningen tagit upp Finansinspektionens förslag (Finansinspektionens remisspromemoria, FI Dnr 14-16628) om tvingande amorteringskrav avseende nya bostadskreditavtal. Kammarrätten i Jönköping har i sitt remissyttrande på det förslaget (kammarrättens dnr 82-2015/51) anfört att Finansinspektionens konstitutionella stöd för att meddela sådana föreskrifter brister, i den mån det är fråga om förhållanden mellan enskilda och det allmänna enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen. Tingsrätten hänvisar till detta yttrande. I anslutning till rättsfallet RÅ 1980 2:69 kan dock också nämnas – utöver vad kammarrätten har anfört om att regleringen berör förhållandet mellan enskilda och det allmänna – följande. Avsikten är inte att amorteringskravet ska införas genom att avtal som strider mot amorteringskravet förklaras ogiltiga, utan genom näringsrättsliga sanktioner (se Finansinspektionens remisspromemoria s. 21-22). Innebörden är ändå att avtalsfriheten mellan enskilda, kreditgivaren och kredittagaren, begränsas: kreditgivaren ska förmås att gentemot en annan enskild vägra ingå avtal med visst villkor.

Detta aktualiserar åter frågan om denna typ av regler ska anses beröra endast förhållandet mellan enskilda och det allmänna (8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen) eller även enskildas ekonomiska förhållanden inbördes (8 kap. 2 § första stycket 1 regeringsformen). Bedömningen är inte alldeles enkel att göra (jfr regeringsrådet Petréns skiljaktiga mening i RÅ 1980 2:69; se även prop. 1994/95:50 s. 283-288 och därtill hörande bilaga 8), men den är viktig eftersom den avgör vilken typ av föreskrifter som kan användas enligt 8 kap. 3 § regeringsformen. Om ett amorteringskrav ska införas finns alltså anledning att i den fortsatta beredningen ta upp frågan om detta inte måste ske genom lagstiftning. Frågan är av sådan betydelse för bankväsendet och allmänheten att de konstitutionella aspekterna bör utredas grundligt.

I handläggningen av detta ärende har deltagit rådmannen Martin Sunnqvist, tingsfiskalen Andrea Algård samt tingsnotarierna Karin Wenehed och Max Olsson, de två sistnämnda referenter.

Som ovan

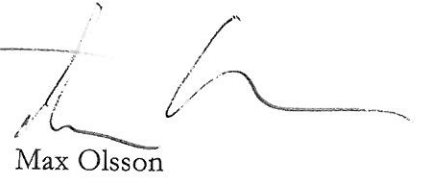
Martin Sunnqvist

Andrea Algård

Karin Wenehed

Max Olsson